

KNMG weer blij met dode mus over medisch beroepsgeheim in Wiv

Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst (KNMG) [maakte op 17 augustus 2018 op haar website bekend](#) dat zij genoeg garanties ziet [in de aanpassingen aan de Wet op de inlichtingen en veiligheidsdiensten](#) en toezeggingen van die diensten. Men zegt dat er het wijzigingsvoorstel Wiv extra waarborgen biedt voor medische gegevens. [De aanpassingen zijn echter minimaal en de toezeggingen zijn boterzacht.](#) De KNMG neemt helaas geen principiële standpunt in ten aanzien van de integriteit van medische data. Men staat dus niet pal voor het medisch beroepsgeheim, hetgeen wel van haar verwacht mocht worden. Het lijkt erop dat men liever politiek correct wil handelen dan voor het belangrijkste principe in de patiënt-arts te gaan.

Waarborgen?

De KNMG zegt dat zij voldoende waarborg ziet in de toezegging dat de AIVD en MIVD verplicht zijn tot “een zo gericht mogelijke” inzet van bijzondere bevoegdheden, zoals het observeren van mensen, het onderzoeken van computers en het onderzoeken van datastromen via de kabel. Daarnaast acht zij de waarborg voldoende dat de AIVD en MIVD geen on-geëvalueerde gegevens aan buitenlandse diensten mag verstrekken zonder dat expliciet in een wijzigingsnotitie is afgewogen of die wel

voldoen aan een aantal de in de wet vastgelegde rechtstatelijke beginselen. De KNMG rekent erop dat de diensten de belofte gestand doen dat als deze bij de verwerking van data op gegevens stuiten over de gezondheid van een persoon ze die data terstond vernietigen.

Toezichtscommissie

[De Commissie Toezicht op de Inlichtingen- en VeiligheidsDiensten\(CTIVD\)](#), die achteraf toezicht houdt op de AIVD, heeft de KNMG bevestigd dat de AIVD in de afgelopen jaren medische gegevens steeds direct heeft verwijderd zodra zij deze tegenkwam. De CTIVD zegt hierbij niets over het handelen van de MIVD daaromtrent. De KNMG rekent erop dat dit verwijderen van medische data nu standaard gebeurt als dat nodig is.

Geen wetsbescherming

De KNMG accepteert dat artsen niet toegevoegd worden aan de uitzonderingsbepalingen in de Wiv ten aanzien van journalisten en advocaten. Daarbij volgt zij de zienswijze van het kabinet dat deze twee laatste categorieën van beroepen als pijlers van de democratische rechtsstaat beschouwd worden. Artsen mogen dan misschien niet gezien worden als pijlers van de democratische rechtsstaat, maar het medisch beroepsgeheim is echter wel als zeer beschermwaardig maatschappelijk goed te beschouwen. Zeker binnen een wet die het doorzoeken van eigenlijk alle soorten data voor de AIVD en MIVD mogelijk maakt had bescherming ervan voorop moeten staan. Het zou dan ook niet misstaan hebben als de KNMG hier ook een former standpunt had ingenomen.

Minister en TIB

De KNMG verzet zich niet tegen het inzetten van een bijzondere bevoegdheid van de diensten(hacken, afluisteren etc) bij een arts na verkrijging van specifieke toestemming hiervoor van de Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden(TIB) plus die van de

minister van BZK. Blijkbaar acht de KNMG dat dan geoorloofd. Hier laat de KNMG ook na een principieel standpunt in te nemen.

Alleen achteraf

Bij alle uitingen van de KNMG valt op dat men zich niet, met het medisch beroepsgeheim voor ogen, krachtig uitspreekt tegen de mogelijkheden die de Wiv de diensten biedt. Men is tevreden met toezeggingen die betrekking hebben op het handelen van de diensten nadat medische data al verkregen zijn.

CTIVD

De CTIVD blijkt daarentegen een stuk principiëler en kritischer te zijn dan de KNMG op de wetsartikelen in de aangepast Wiv. [De toezichthouder heeft grote moeite](#) met de in de aangepast Wiv opgenomen zinsnede: “zo gericht mogelijk” bij het vergaren van bulkinformatie met de inzet van de bevoegdheid van onderzoeksoopdrachtgerichte interceptie(“sleepnet”). De CTIVD verwacht van de minister een duidelijke precisering voor de wet definitief ingaat. Ook ziet men de rechten van journalisten en advocaten niet consequent vastgelegd en adviseert men deze beroepsgroepen ook op te nemen in artikel 39 van de Wiv.

Verkwanseld

Samenvattend meen ik dat de KNMG bij het behandelen van de Wiv nagelaten heeft zich duidelijk principieel op te stellen ten aanzien van het medisch beroepsgeheim. [In eerste instantie heeft het bestuur tijdens de parlementaire behandeling zitten slapen](#) en geen eigen inbreng destijds ingebracht. Het feit dat van overheidswege de KNMG niet geconsulteerd heeft doet daar niets aan af. Het handelen nadien is zwak. In feite legt men de overheid geen strobreed in de weg. Ik meen dan ook gerust te kunnen stellen dat de KNMG het medisch beroepsgeheim in dezen verkwanseld heeft.

W.J. Jongejan, 27 augustus 2018